

Szerkesztővel értekezni lehet minden nap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margittai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischer Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak nyilvánter és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számíthatnak.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt
Fél évre 2 frt
Negyed évre 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetéseket még elfogadtatnak:
Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalk H., Dukas M., Oppolik A., Daube G. L. és társai és Horád. Brnben: Stora M.

Nyitási pénteken 10 hr.

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A »Muraközi tisztai önszegélyző szövetkezet«, a »Csáktornyai takarékpénztár«, a »Muraközi takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Tavaszi küszöbén.

Kikelet fakadását, tavasz ébredését várjuk. Szomjan epedjük a rügyek kifakadását, fű zöldelését virág nyílását. Nem magáért a tavaszért, bár a városi élet idegőrlő prózájában lelket üdit a bimbónyílás poezise. Örömtünk azért vagyunk, mert a hosszú, kemény tél egy balsikeres gazdasági év után a pauperizmusnak annyi rettenő jeleit tárta föl, hogy ezek orvoslását nem az inség akcióból várjuk, hanem abból, ha minél előbb kitavasodik.

A tél a szegény néposztálynak majdnem a halál. Megszűnik a kereset, a munka, sokan fáznak, többen éheznek. Olcsó pálinka rongja az egészséget és erkölcsöt azoknak, kiknél gyöngye lábán áll mindenik s kikelet erőteljes, intenzív társadalmi akció nem óv meg eléggé se testi, se erkölcsi megbetegüléstől. Nálunk nincsenek népkönyhák és melegek szobák. Humánus egyleteinknek korlátozott mértékben osztanak ki tüzelőt, mert bevételeik a nyomornak csak részben való enyhítésére képesítik őket. A szegény iskolás gyermekek meleg étellel ellátott száza mellett ezerekre megy azok száma, kiknek hónapokon át nem főznek tél idején. Hiszen erről is lehet vitatkozni, hogy a humanitárius intézmények az alsó néposztály lelki elernyülését, avagy a dolog-

talanságot és az igények tülön-tul való kifejlődését mennyiben idézik elő.

Ha gyorsan mulik el a télnek szegény-sége, nyomora, ha átlag rövid és nem dermesztő tél után következik a kikelet, — akkor nincs semmi baj. Hiszen nálunk is van dolgozni nem szerető lusta proletár elég, a kinek a tavasz csak azért áhítattal várt évszak, hogy jól esik neki, mert a nap a hasára süt; a szegény néposztály tülnyomó zöme nem dologkerülő Tavaszt várva munkát vár, hogy kereshessen. — A dolgozni akaró emberek pedig kapnak munkát, ha kienged a föld fagyja. Lendület vesz az ipar, melynek bénító gátja a téli évad. Szorgos kezek serénykedése révén új élet indul meg a városon: új étellel új egészséges szellem fuvallata röpl végig falaink között.

A tél, járvány nélkül is veszedélyes bacillusokat hord szerte a kunyhók tájain: rosszabbat, mint melyeket az orvosi tudomány doktorai igyekeznek elfojtani. Ragálya gyorsan terjed, semhogy ellensúlyozni lehetne a társadalom doktorainak, kik éppen annak a szernek vannak hűjával, mely egyedül használ ellene. Az éhező proletaritust elégedetlenséget, az ezen elégedetlenségéből fakadó nagy szociális bajokat csak formális kereseti viszonyokkal, csak az alsó néposztály helyzetének legalább tűrhetővé tételével lehet orvosolni, mindég figyelve arra, hogy

az orvoslás, ne legyen tülhajtás, egyedüli princzipium, mely az igazságok enciklopediájából, a bibliából veendő, ez: »Minden munkás méltó az ő bérére«.

Javulni fog a helyzet tavasz beálltával minden esetre. Ha gyorsan tavaszodik, lesz munka és a leghelyesebb inség-akció. — Minden munkanem fellendül.

Habár még előtűnik a rém, hogyan fog hegyeinkről az öles hó leolvadni és permanens veszedelmünket, az árvízlet mi módon fogjuk kikerülni? Kikelet fakadását, tavasz ébredését várjuk. A közdolgok iránt érdeklődő embernek oka van örülnie, ha minél előbb kitavasodik.

Felhívás

mélyen tisztelt közönségünkhöz!

Ha van nép a világon, mely előtt szent kötelesség, hogy irodalmához és művészetéhez rajongó szeretettel ragaszkodjék, úgy a magyar nép bizonyonnyal az. Idegen országok közé ékelve, külső támadások viharaitól, belső viszályok förgötegeitől sokszor megszagatva, a legnagyobb megpróbáltatások válságos napjaiban; mikor élet és halál között lebegtünk, a nemzeti irodalom és művészet tartotta fenn népünkben az életerőt.

A „Muraköz“ tárczája.

Utazás Horvát-Szlavonországban.

Irtá: Gönczi Ferencz.

— Folytatás. —

A Száva és Szljeme hegység közti tér kedves regényes tájrészletekkel bővelkedik. A Száva itt-ott a hegység déli lábát nyaldossa; a vonat pedig a hegység keskeny peremén rohog. Balról meredek, sziklás, fákka benőtt, szelidebb oldalain szőlőkkel beültetett villákkal megrakott s egy egy rommal ékeskedő hegység, jobb felől pedig a csillogó fűzesekkel kísért Száva folyó a azon túl a Turopog síkánál terül el.

Vonatunk keleti irányt vett. Az állomások sűrűn követik egymást. 3-4 állomást elhagyva, balról a hegység kekes zöldjéből homályosan lehérlő város körvonalai ötlenek szemünkbe. — Zagráb város nyugoti felét látjuk. A kép mindinkább világosabb s teljesebbé lesz. Végre a város nyugoti szélén, a déli vasut indóházánál vagyunk.

A nyugoti állomáson (a másik állomás — a központi — a M. Á. V.-e) kiszállva, végig haladunk Zagráb város Andrassy útján, a mintegy másfél kilométer hosszú Iliczán. Szabályos, szép utca, kár, hogy kissé szűk s hogy felülete nem teljesen vízszintes. Itt vannak Zagrábnak legszebb s legnagyobb boltjai s ez Zagrábnak leghosszabb s legélénkebb utcája.

Az Ilicza a Jellasiestérre, Zagráb főpiacára torkollik. Itt van b. Jellasiestérnek a volt horvát

bának a lovas szobra. A magyar huszártábor-noki ruhába öltöztetett bán alakja Magyarország felé van fordulva s (bizonyára nem véletlenségből) kardját is erre irányozza.

Jellasiestér a horvátoknak nagy büszkesége, mert hat szerintük 1848-49-ben „kardja hegyén tartotta az Osztrák-Magyar birodalom sorsát (1)“ A városban pedig, mint tudjuk a pákozdi vereség után nagyon is harmadrendű szerepet vitt a magyar szabadságharc leveretésénél.

A Jellasiestéren egy lovassági kocsiba ülve, kirándultam Maximirbe. Maximir egy nagy területű angol park, Zagrábtól keletre, mintegy 2 kilométernyire. A park legjellemzőbb részlete a nagy tó körül van. Nyáron a tavon mindig sokan csónakáznak. Egy kis „Grad Zagreb“ feliratu gözhajó (gőzesónak) is jár rajta a vizen utaszi szerető közönség számára, mely utazásaival a föld körüli utját 4 krért teszi meg.

A park nevezetes épületeit egy csinos kápolna, egy magasabb pontján épült oszlopos torony s a vendéglő épülete képezi.

A park keleti határát képezte utab átélve, az érseki kisdudnyaró tündérvilágba jutunk, melynek szép rózsái, rózsaszalagosai csodálatos kelteinek bennünk. A nyaraló mellett gazdasági épületek s tejkimérő csarnok fekszenek. Ez utóbbiak mindig sok a látogatója. A kiszolgálást horvát népréseletek bújított személyzet teljesíti.

Visszatérve a városba, a Zrinjityért (Zrinski trg) tekintetem meg, melynek helyén alig két év-tizeddel ezelőtt még pocsolyás terület fektett. — 1873-ban alakították át parkká. A parkot átmetesztő utak s széleik két soros platánfákkal vannak beültetve: Területe nincs tülhalmosva virággal. A szem mindenütt üde, zöld fűszőnyegen nyugszik meg.

A Zrinjityé déli határán a horvát tudományos akadémiás díszes palotája emelkedik. Előtte több apró meliszoborra áll a horvát jeleseknek. (Köztük van Jurisic Miklós község várának hősi megvédelmezője is).

A tudományos akadémiától délre a vegytani laboratorium modern, czirázás épülete áll. E két közepület között szit. György vitéznek van egy csinos ércszobrán az általános elfogadott s megszokott formában.

A Zrinjityért gyönyörű paloták veszik körül. E palotásokorok lassankint a délre fekvő magyar államvasuti indóházig fognak elnyúlni.

Zagrásban is feltűnik az, a mi minden nagyobb, lendületes emelkedésű városban, nálunk főleg Budapesten észlelhető: a kirívó ellentét az egyes ujonnan épült paloták és környezetük, melyek közti. Itt egy 3 emeletes ház, 2-3 dűledező, földszinti rozsanat ház között, amott egy kétemeletes palota a krumpli vagy kukoricazöldek között vagy szélein.

A horvát nemzet közadakozásán épülő Starcevicsház épen ott létezik az ott alapárkai között javában zöldelt a kukorica.

Az Ilicza egyes mellékutcaiban vannak: a Ferencz József egyetem megjelölés egyszerű épülete, a horvát néptanítók kétemeletes gyönyörű sarokháza, mely a horvát tanítók által összegyűjtött pénzből épült, a tanítóképzede csinos épülete, ipariskola stb. Sajnos, hogy mindezeket — vasárnap délután lévén — csak túlólag s külső eg láthatam.

Az Iliczán és Jellasiestéren átmenve az akkor restaurált székesegyház felé tartottam. — A meredek utról jobbra fordulva, a szabad sétány-nak átadott érseki palota szűk, de szépen parkirozott, tiszta udvarháza értem.

Nemcsak a szép és a magasztos kultuszának szeretete, de a legszentebb hála-érzet is kötelez tehát bennünket arra, hogy nemzeti létünk csodás hatalmu megvédőjének tiszteltetésére minél több oltárt emeljünk hazánkban s ezeken az oltárokon megtisztult szívvel, emelkedett lélekkel, a társadalmi egyenlőség őszinte hitvallásával mutassunk be a magyar Geniushnak kedves áldozatokat.

Magyarország intelligensabb városainak példáján buzdulva, egy ilyen oltár építésére hívjuk fel mélyen tisztelt közönségünket.

Mi, a magyar kultúra szerény napzsomai, meghortuk az alapköveket az oltárhoz.

Azokat, kiknél szavunk nem talál süket fülekre, arra kérjük: segítsenek az oltárt felépíteni, a nemzeti közművelődéshez méltóan fentartani s bennünket támogatva, közreműködni abban, hogy az áldozatokkal, melyeket ezen az oltáron bemutatunk, közönségünkben napról napra jobban fejlesztessek és ápolhassuk a magyar irodalom s a magyar művészet szeretetét.

Ez czélja és feladata a nagykanizsai irodalmi és művészeti körnek, melynek irodalmi és művészeti szakosztálya közös és harmonikus szervezet mellett felolvasásokkal, hangversenyekkel, ének-és zenekarok szervezésével, a magyar szellemi élet kitünőségeinek közreműködésével, a munkás-és földműves osztály művelődését előmozdítandó ingyenes előadásokkal, nemzeti ünnepünk méltóságos és kegyeletes megünneplésével, közönyvtárak alapításával és más kulturális eszközökkel iparkodik nemesszándékát megvalósítani.

Körünk nem lesz kizárólag az irodalom és művészet itteni munkásainak szűkebb-körüli társasága s ezért örömmel fogadják kebelébe a mélyen tisztelt közönség soraiból mindazokat, kik a most jelzett törekvésekkel rokonszenvennek.

A kör székhelye Nagy-Kanizsa, de az egész megyében ápolni fogja a szellemi életet, iparkodik jelentékenyebb városaink kulturális mozgalmait elősegíteni s ezért állandó szövetséget tart fenn a megye azon köreivel és egyeivel, kik a hazafias feladat megoldására vállalkoznak.

Reméljük, hogy a társadalom minden rétegéből tudunk híveket toborozni, s ennek

különösen azért örülnénk, mert kitűzött céljainkat akként árjuk szolgálni, hogy társadalmunk szétágazó elemeit közelebb hozhassuk egymáshoz s az érdesebbnek látszó ellentéteket a művelődés gyémántporával köszörülhesstük simára.

Az az övény, melyre a mélyen tisztelt közönséget hívjuk, a nemzeti szellemi élet magasán fekvő, tiszta levegőjű szabad bérézeihez vezet, hova a politikai pártharozok, a társadalmi torzsalkodások zavarosabb hullámai nem csapkodhatnak fel.

Kik áthatva a nemes feladattól, szívesen jönnek erre az utra, tartsanak velünk!

Alapító tagjai lehetnek azok, kik egyszer s mindenkorra 25 ffrtal járulnak a kör alapítókéjéhez.

Rendes tagjai, kik kötelezik magukat, hogy három évig (amennyiben ez idő alatt városunkból vagy Zala megyéből el nem költöznek) évenként 2 frt tagsági díjat fizetnek.

A kör tagjai nők és férfiak egyaránt lehetnek.

Kik tagul óhajtanak belépni, szíveskedjenek erről a kör elnökét levélben vagy szóval értesíteni, vagy az egyidejűleg kibocsájtott taggyűjtő ívek valamelyikét aláírni.

Nemes törekvéseink őszinte felkarolásában bizva, maradsunk

Nagy-Kanizsán, 1895. márczius 7. é.

kiváló tisztelettel

Sümegei Kálmán Pécser János

elnök.

társelnök.

Radó B. Béla

titkár.

Különfélék.

— **Márczius 15-ikének**, a nemzet ébredése évfordulójának ünnepét, mint lapunk mult számában már jelezteük, a tanítóképezde tanári testülete és ifjusága a »Hattyú« szalodában ül meg. — Kezdeté este nyolcz óraker. A hazafias ünnepélyre a t. közönség ez uton ismételtlen meghívatik.

— **Márczius 15-ikét** a helybeli polgári iskola ifjusága is megünnepli. Az ünnepély megállapított tárgysorozata a következő:

Az érseki lak elég terjedelmes, de egyszerű külsejű, sarkaiba hatalmas támasztó kőfalakkal, a mi az épületnek, kivált messziről, várkaatlyzerű kinézetet kölcsönöz.

Az érseki rezidenciait elhagyva, a balra forduló utra tartottam. Eszen ut jobb részén apró, padlásas házak, balfelől pedig a szemintérium alacsony kőfalka kerített terjedelme s árnyas kertje terül el. Ez a papnövédek rendes tanultási s sétahelye nyáron.

A székesegyház helyéjét nem volt alkalmam megtekinteni. Pedig magyar embert igen érdekeltet, ki Zágrábban 1093. évben püspökséget alapított a tinnini horvát püspökség helyébe.

Az abszolutizmus, Magyarország gyengítése czéljából a kalocsai érsek fenhatósága alól a zágrábi püspökséget kivonta s érsekséggé emelte. Azóta megszűnt magyar püspökség lenni, e helyett a többi horvát püspökségekkel együtt nemzeti irányban halad, minék megerősítésére ez is a Strossmayer által Rómában kieszközölt ó-szláv liturgiát fogja szertartási nyelvé tenni a latin helyett.

Híába emelt annak idején Scitovszky az elszakítás ellen óvást, a hatalom nem hallgatott. A magyar és horvát egyház közönsége örökke megszüntnek tekinthető s az ur s két hierarchia között a bekövetkező szertartási nyelv különbsége folytán csak nagyobbá fog válni.

A zágrábi székesegyháznak milliokat éreműkínesei vannak, melyek már magyar vonatkozásuknál fogva is érdekelhetik az azokat megtekinteni kívánó magyar embert.

Az érseki palota udvarán visszamenve, egy szűk utcán balra tértem. Ez az ut a Márkutérre vezetett. Itt látam a tartománygyűlés és báni

lak régies épületeit, elői egy, hátul két emelettel. Zöld redcs ablakai rögtön elárulják középület voltát. Báni palotának bizony nagyon egyszerű, szegényes.

A Márktérrel néhány lépésnyire a Strossmayer sétányra futunk, honnan az egész alsóváros s messze vidék behatárolt.

A Strossmayer sétány tulajdonképen csak egy kis, két oldalról nagy fákkal szegélyezett 8—10 méter széles sétáló utból áll a meredek hegy tetjén. A szédtőlens lefutó hegyoldal feől alacsony kőfalka van kerítve.

A Strossmayer-sétányhoz az Iliozs egy mellékutcájából sikló vezet fel, mely ott létemkor nem közlekedett. A vállalat — ugy látszik — nem fizeti ki magát. Ez itt a haladásáig vágnak inkább egy lényűzési tárgyaúl, semmint komoly szükségletűl tűnik fel, mert a hegy, a melyen jár, aránylag nem magas s éppen mellette széles lépcsők vezetnek fel.

E sétaimat mind egy vasárnap délután tettem meg. Mikor bevégeztem, már sötét este volt, Zágráb többi nevezetőségeinek s a mostan futóban látottaknak bővebb megtekintését egy máskorra terve vettem lerándulásonra hagytam.

Utjolg visszatértem a Zrinjyterre, most már pihenni. Estelenként, főleg vasárnap s sétahelyen találkozik Zágráb élökelősége. — A társalgásnál sürűn ül meg ülönket a német szó. Nagyobb részt a zsidóság beszél.

Zágrábban aránylag sok az izraelita, kik a kereskedők túlnyomó részét képezik. Utjában — ugy tetszik — ők is kezdenek horvatosodni. Czégtábláik miedenütt horvát feliratok s a fiatal nemzedék társalgási nyelve a horvát

Zágrábban, mint azt Varazsdon is többször tapasztaltam, már a kisebb tanulók is politikál-

1. Ünnepi beszéd, előadja: Rechnitzer Alfréd IV. osztályu tanuló. — 2. Nemzeti dal, szónokolja Köosz Károly V. oszt. tanuló. — Márczius 15-ike, főelővissa Baumsteiger Mór VI. osztályu tanuló. — 3. Mikés, szavalja Herlinger Ernő IV. osztályu tanuló. — 4. Belejező beszéd, tartja Pálya Mihály igazgató. Az ünnepély folyamán az ifjuság több ízben énekel. Kezddők d. u. 2 óraker az intézet helyiségében.

— **Muraköz** Tiszti Önségélyző-Szövetkezet rendkívüli közgyűlést tartott mult vasárnap, melyen a szervezendő fogyasztási osztály alapszabály-tervezetét tárgyalták s véglege en megállapították. Az erre vonatkozó pontozatokat beillesztették a Szövetkezet alapszabályába s megerősítésvételt a nagykanizsai kir. törvényszéknek bemutatják. A fogyasztási osztály egyelőre czukorra terjeszkedik ki.

— **Alsó-Lendava** mult hó 23-án a kisedővoda javára műkedvelői előadást rendezett Rozenberg Teréz óvónő. A műkedvelők gyermekek voltak. Előadták: »Dezso ezermester akar lenni« és »A mostoha« cz. gyermek-szimműveket. Ez alkalommal felülfizettek: dr. Mandel Pál orsz. képviselő 10 frt, Grosz Herman 1 frt, dr. Helkó 3 frt és Polák Lázár 40 kr., kiknek e helyen is halás köszönetét fejezi ki a rendezőség.

— **Jóbarátunk**. Szomoru márcziusra virradtunk. Egész februárban a hóval, hóviharral és hófuvatagallal vesződtünk. Egyetlen reményünk volt a tavaszról hónapja. Márcziusnak egy harmadát már elértük, de a tavaszról még egy gyenge tuvatatot sem érezünk. Sőt ellenkezőleg! E hó 6 ány oly hóvihár keletkezett, amilyen a tél közepén sem volt. Az utak befüve, a közlekedés fennakadt, még a városban is alig lehet járni a nagy hó miatt. Eddig is sok volt a havunk, 6-án még annyit esett, hogy az emberek már a kétségbeesés stádiumához közelednek. A madarakban nagy kárt okozott a zord idő. Több madárfaj — vesztésre — már megjött. A szántóvető által feltur barázdák helyett havat és halált talált. A seregélyek a városon keresztül folyó patak mentén keresnek élelmet. Lepedőkkel fogdossák, botokkal verik agyon és föbberrel lövöldözik a szegény párákat a könyörtelen suhanczok. A barázda-billegetők a házakban keresnek menedéket, de éhen s agyontázva elhullanak, a vadga-

nak. Horvátország tanintézetet — még szemintériumot sem kivéve — tele vannak politikával. A tanulók Stiracsevics s Strossmayer pártja oszontak, mely pártok egymásnál csak a magyart és magyarbarátot („magyaron“) gyűlölik jobban.

Az ellenzéki pártok gyűlölkődése s politikai utópiái már a zsenge gyermeki lélekbe belopódzanak s az illetőt beteges politikai nagyzóvá teszik.

III.

Másnap, korán reggel az impozáns M. Á. V. indóházához mentem ki, hogy Sziszekre utazzam. Az épületben kedvesen üti meg ülönket a tisztviselők ajkáról hangzó édes magyar szó s szinte felédjük, hogy Horvátország fővárosában vagyunk.

A vonat a Száva szép vashidján elhaladva, sebesen robog a nyílegyenesen délkeletnek futó vasuton.

Az a terület, melyen utazunk, Horvátország egyik legszebb síksága: a Turmezó (Turopolje). Történelmi nevezetességu föld. — A Száva déli mellékén terül el Zágrábtól Sziszekig. Dele a Szamobor hegység Kupázig húzóódó ága képezi határát.

Valaha a régi Magyarországnak egy kivált-ságos, szabad kerülete volt, melynek lakói küönböző privilegiumok után a jobbszagra nehezéd megszoritások alól — a turmezéket egyenkint is nemesek lévén — fel voltak szabaditva. 600 nemes család lakta, 24 községben. Volt saját grófjuk, a »turmezéi gróf« élvezes alatt.

Legutolsó grófjuk a nemes emléku Joziovich Antal volt, ki a Gáj által szított illírizmussal szemben a magyar párt fejeként, vezéreként szerepelt.

(Folytatása következik.)

lambok is vesztőkre jöttek haza, éhen halnak, vagy az emberek által fogatnak el. A pityer már ki sem tér az ember elől a járdán. A házak melől, ahová meghuzta magát. A fogoly csapatok eddig az utakon találtak egy-két morzsát, most senki sem jár az uton, nincs morzsa, nincs mag. Talán hirmondónak sem marad belőlük, mire a jár elmegy! A vonatok 5-6 óra késéssel indulnak. A hóke dolgozik előtök, de hogy elérhetnek-e a legközelebbi állomásig, az bizonytalan. Az ukki vonat ma délután is próbálkozott; két gőzmozdonyral indult el Alsó Lendva felé; de hiába erőlködött, nem tudta terhét felvonszolni a mihovlyáni emelkedésre, vissza kellett térnie az állomásra. Sem ember, sem állat nem meri elhagyni lakóhelyét! Ilyen rettenetes idő van ma márczius 6-án. Tudja Isten, mit hoz a holnap? mikor lesz már vége ennek a hosszú és kegyetlen télnek! E hó 8-án végre az idő megemberelte magát. Reggel 8 óra felé elvonultak a hóval telt felhők. A nap kisütött, tisztá lett az ég. A hó olvadni kezdett. Este fagy. S ha így tart ki az időjárás, minden nagyobb veszély nélkül nappal elfolyik a sok csapadék, amely hó képeben több mint méternyi vastagságban lepte el az anyaföldet.

— **A szomszédságból.** A varazsdiak, mint már többször jelentettük, serényen készülnek a millenáris kiállításra. Legutóbb mult szombaton gyűlést tartottak a polgármester elnökelete alatt, — melyen jelen volt mintegy 50 varazdi polgár, főleg kereskedők és iparosok. Megbeszélést tartottak a teendőket. A többi között elhatározták, hogy a város, palosjogának idejéből kiállít mindennemű okiratot. Ezen érdekes okiratok kiválasztására felkérték Dolanski, Jankovics és Marics történész, gimn. tanárokat. Ugy a főispán, mint a polgármester mindent elkövetnek, hogy Varazsd városát méltóan legyen képviselve a millenáris kiállításon.

— **A Behring fele gyógyszerummal** eddig elért eredményeim diphtheriában szenvedő gyermekeknél Csáktornya vidékén. I. Csepel, 7 éves, megbetegedett Ivánoveczen 1895. évi január hó 20-án. Lakásomra hozták f. é. január hó 22-én; kórisme súlyos diphtheria. Dr. Schwarz A. városi orvos ur szives segédkezése mellett azonnal I számú serumot fecskendeztem be; a gyermek 8 nap alatt teljesen meggyógyult. II. Csepel Katicza 4 éves, a fenti fiúnak testvére súlyos diphtheriában megbetegedett f. évi febr. hó 1-én. Befekszendtetett I számú serummal febr. 3-án, egy hét alatt meggyógyult. III. Német Anna 9 éves, xeipei erdősnek leánya súlyos diphtheriában megbetegedett f. évi február hó 25-én, I számú seruminjeciót kapott, febr. hó 26-án. Meggyógyult 8 nap alatt. IV. Bujanics Mária 4 éves. Bujanics J. ivánoveczi lakosnak leánya súlyos diphtheriában megbetegedett 1895. évi január 18-án, lakásomra hozták január 25-én. A gyermeknél már vérmérgezési tünetek észleltek (torok, gége, orr diphtheria), állapota reménytelen volt. Ennek daczára II sz. serumot alkalmaztam; másnap erősebb serum hiányában I. sz. serumot fecskendeztem be. A gyermeket még csak febr. hó 4-én láthattam. — A diphtheriás alhártyák leváltak, ennek daczára a gyermek febr. hó 7-én szívszélhűdés folytán meghalt. Megjegyzem, hogy véleményem szerint a fenti gyermeket is, ha a befekszendések kellő időben, (nem a 7. és 8. napon) történtek volna, meglehetősen menteni felemlitem még, hogy mind a három számú Behring-fele gyógyszeravó a csáktornyai gyógyszerertárban kapható.

Közli: dr. Krasovecz Ignác.

— **Halálözös.** Özvegy Gamauf Vilmosné szül. Tódor Karolina Csáktornyan e hó 9-én, reggeli 9 órakor, életének 47-ik évében hosszúságú szünet után elhunyt. A boldogultnak hült tetemei ma 10-én délután 4 órakor loznak a csáktornyai sarkertben lévő családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Béke legyen sokat szenvedett porai felett!

— **Halálözös.** Özvegy Terbócz Györgyné szül. Vucskák Julia urnó hosszú betegsége után folyó hó 1-én élete 80. évében Sopronban elhunyt. A boldogult hült tetemeit f. évi márczius hó 3-án délután 4 órakor Sopronban tették örök nyugalomra. Áldás és béke hamvaira.

— **Ungaria** czim alatt Moldován Gergely egyetemi tanár Kolozsvárt évek óta egy román folyóiratot szerkeszt, a melyben a magyar literatúrát ismereti a románokkal. — Ujvívi fogva a folyóirat magyar nyelven is hoz közleményeket, általuk a magyarokkal a román dolgokat akarván megismertetni. Hogy ez a magyar-román szemle mily derekasan felel meg hivatásának, mutatja az I. II. szám következő tartalma: Br. Bánffy Dezso. A román nép eredete. A románok vallási uniója Romával. A román templom. A román állam intézményeiből. Népszokások. Alexandri. Alexandriából. Jö éjt. (Elbeszélés románból. A Rákóczy-induló Jassiban. Vajda Katalin, a havasok urúja. A román liga alapszabályai. A román pénzintézetek. A román varazsköltészet. Legendák. Az új kormány teendői a nemzetiségi ügyben. Román szók a magyarban. A jobbágyok Romániában. Sinkai György élete és munkái. A román népevésdés statisztikájának jelenlegi helyzete. Kérem. Könyvészet. Szerkesztői üzenetek. — A derék folyóirat előfizetése egy évre 6 frt. A pénz Moldován Gergelyhez küldendő Kolozsvárra.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, akik felejthetetlen szeretettel GIZELLA nővérem temetésén résztvettek, különösen az érd. izr. hitközség, a főtiszt. rabbi ur, a keresk. ifj. önk. egylete és a fiatal leányok küldetése fogadják — szeretetteljes részvételt és fáradságukért, — drága anyám és testvéreim nevében mélyen érzett hálaomat.

Csáktornya, 1895. márczius hó 8-án.

Fellák Izidor.

Midőn a nagyközönség figyelmét Ungváry László czeglédi hírneves gyümölcsfa iskolájának mai számunkban közzétett hirdetésére felhívánk, különösen kiemeljük, hogy nevezeténél a százezrekre menő mindenféle nemes csemetén felül még mintegy 1500.000 darab 1-2-3 éves gyümölcsfa vadonoz van eladásra készen, még pedig: körte, alma, birs, doucin, paradicsom, szilva, prunus, myrobalan, saint-Julien, bosztercezi szilva, oper, sajj-meggy, sarga barack, mandula és kókényből.

CSARNOK.

A járásbíró ur előtt.

— Jelenet. —

Egyik megyei járásbíró-águnk előtt folyt le ez a bizonyonyal nem sommás, de épületes tárgyalás.

Zömök kis asszonyka billeg be bokorugró szoknyában, ringó léptekkel. Bájos pukkanót csinál.

Bíró: Magát hívják Nyeltes Katanak? G. Megkövetem galambom G. Ne galambozzon eagem Én királyi járásbíró vagyok. Hogy hívják? G. Igenis! Hát tetszik tudni, ugy vagyok én a nevemmel, hogy az édes apám, az Nyeltes Gábris volt, de később, — a hogy az édes anyám beszélt — ez-élt 26, vagy 27 esztendőve, a mikor a mi császáruk összeveszett a burkus császárval, aztán hiába békítette őket a római pápa, egyszer csak megfújták a trombitát, aztán...

G. Ne trombitázzék, hanem feleljen a

kérdéseimre. G. Hiszen váltig azt felelem. No, hol is hagytam el? Igaz is a! Hát megfújták a trombitát, aztán édes apám elvitték külső háboruba; a háboruban sok francziát levágot. Mikor vége volt a háborúnak a császár elöszlítottta az édes apámat, azt azt mondja, hogy aszongya: Na, nyeltes Gábris kend ugyan csak kitétt magáért. Mától fogva Vitéz Gábor kelmed. Igy aztán Vitéz Katalin volnék én, lelkem, da a falu a régi nevemen tisztel.

G. Na, de rá is illik Röviden feleljen a kérdéseimre. Ne csavarogjon dülő utakon. Kora?

G. Igenis!

G. Mit igenis? Azt kérdem hány éves, mikor született?

G. Már azt a katonák tudnák megmondani.

G. Miféle katonák?

G. Hát galambom a régi katonák. Mert tetszik tudni a háboru alatt születtem Mikor mintek vertek.

G. Az a köznigrézi csata volt. No, hála istennek, csakhogy ezt is tudom Miféle vallásu?

G. A magyar hitet valljuk; ezen volt az öreg apám is

G. Magyar hitet? Katholikus vagy református.

G. Az bizony lelkem. Egyszer a tiszteendő káplán ur beszélt a lelkemre, el akart téríteni, de biz én...

G. Ne beszéljen annyit össze vissza. Tehát református.

G. Az biz én lelkem, az hát, már miéért tagadnám. Nem tagadom biz én lelkem.

G. Volt-e már büntetve?

G. Hát ha már meg kell mondani, voltam biz én: egyszer Ugy történt, hogy a Tóth kalapos fia, a Marci, kivel igen szeretttük egymást, egy este eljött hozzánk, aztán kimentünk a pitvarba és ott beszélgettünk. Hajszen megmondom, hogy megölelt, de az nem nagy sor volt, mert abba voltunk, hogy elvesz. Egyszer csak mígához kapott, megakart csókolni. Erre ípeg kijött az édes apám.

G. Ez nem tartozik ide, törvény előtt volt-e már, azt mondja el izibe.

G. Már hogy én? Nem voltam biz én.

Csak az édes apámnak volt egy kis aprómarha sorja, de ő is kiszabadult.

G. (Az irnokhoz) Nem volt. Hát már most beszélje el röviden, de érti, röviden: miért panaszkolta be Pál Nagy Istvánné?

G. Hát, tetszik tudni a dolog ugy történt, hogy a kisebbik családom, a Jóska egyszer azzal jön haza az iskolából, hogy őt rázza a hideg. Nézem a gyereket, hát csakugyan rázza. Gyakoroltam én ezzel mindenféle medecsinát, adtam neki zöld gálliczot, stráci tintát, adtam...

Bíró föláll. Ez már mégis borzasztó!

Tudja mit Kata, ma menjen haza, majd kérek egy hónapi szünetet és akkor kihallgatom. (Panaszos vigan el)

Bíró föláll. Ez már mégis borzasztó!

Tudja mit Kata, ma menjen haza, majd kérek egy hónapi szünetet és akkor kihallgatom. (Panaszos vigan el)

Kiadó üzenet.

G. A. Kolozsvár. Folyó hó 1-én utalványozott 1 frtyi összeget köszönettel vetjük és a f. I. év negyedik évi előfizetéseket könyveltük el, mivel az még nem volt befizetve.

Felelős szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁDOR)

8 urednikom može je svaki dan govoriti med 11 i 12 vruom. — Sve pošiljke tišće se sadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime Margitai Ježefa urednika vu Čakovcu.

Isdateljstvo:

Kajšara Fiahol Filipova kam se predplata i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

Predp'atna cema je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodne i šal računaju.

na horvatskoj i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povuđljivi list za puk.
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurakoga podpomagajućega činovničkoga društva“, „Čakovečke šparkasse“, „Medjimurske sparkasse“. i t. d.

K a v a.

II.

Govoreći o historiji kave, netrebamo doduže vudirati vu stari vĕk, ali o početku njezine uporabe neznamo nikaj sigurnoga. Pak i o domovini njezinoj neznamo nikaj pozitivna. S početka mislili su, da je to južna polovica Arabije, srećna Arabija kak zoveju, pak to je i ponukalo Limvea, da ju je okratil Coffea arabika Vezda pako misliju, da izhadja iz Absinije, iz južnoga dĕla kamenita Plabeša, gde se nahadja okolica Kaffa. Ovdj raste doduše kava kakti divja. Ali i vu južnoj Aziji, po Sunda otokih raste nekakva fela divje kave. A znameniti putnik Livingstone pripovĕda, da vu portugalskoj naselbini Angoci vu Afriki raste divja kava po šumah.

Veikak su prvi put počeli kavu prigotavljati i piti vu Absiniji. Ondešnji krĕćeniki vele, da predetojnik jednoga kloštra naložil svojim kaludjerom, da na večer i vnoći piju kavu, samo da moreju lehkeše skornuvati i svoje noćno bogoslusje zversavati. Turki pako pripovĕdaju spodobno o jednom vućenom Arapinu koji je okolo ljeta 775. našel pri Perzijanah čudno nekakvo pitvinu — kavu.

Vu Arabiji samoj podomaćila se je kava istom vu 15. stoletju. Pod konec 15.

vĕka bila je već po cĕloj južnoj Arabiji podomaćena, a vu ljepom i plodnom Jemenu vu srećnoj Arabiji bila od onda najljepša nasada kave. Da je pri Arabi, a kesneše pri svih Muhamedancih kava tak lehko vu navadu došla, nije ni ĕudo, ar im vĕra prepovĕda vino i druge opojne pitvine, a oni su se poprijeli kĕve, da im podeže pamet i okoraži srce. Kava stvorila je iz Arapina zanosna pjesnika (poetu), kava stvorila je iz njega glasovitog junaka.

Prva pisana vĕst o kavi leži denes vu Parizu. Tu ĕitamo da je mufti vara a ĕedena Gamal-Eddin Abu Abdallah Muhamed Ben Said okolo polovine 15. vĕka prenesel sa zapadne obale Ćerlanoga morja kavu vu Arabiju, pak ju je počel ondi saditi.

Kava se je hitro širila. Odovud preš'a je ljeta 1567. vu Meku, gde su ju iz početka ponajviše dervisi pili, potliji je došla i med narod. Domala stvorile su se kavane gde se je poleg igre, plesanja i popevanja kava pila.

Na početku 16. vĕka bila je kavana i vu samoj Kahiri. Iz Arabije prešla je kava nazad vu Afriku.

Ljeta 1554. donesli su kavu vu Carigrad, vu kojem je onda ladal Sulejman Veliki. I tu su ljudi odprli razkosne kavane, gde su se prestimani ljudi shadjali, da se poleg kupice kupice kave porasgovore. Za malodobnoga nasljednika Sulejmanova Muha

meda IV. dali su pozaprĕti vse kavane, ar su se vu njih ljudi rajsi skup shadjali nego vu mošejah (turske cirkve.) Vu Meki su ju dervisi širili, ovdj pak su proti njoj stali.

Na zahodu Europe znali su već zdavnja za nju, ali prvo zrno donesel je vu Rim neki Pietro della Valle ljeta 1615. — Ljeta 1660. vidimo već prvu kavanu vu Marselji a za malo vremena precvela je vu tom varasu tergovina s kavom. — Vu Pariz donesl ju je Soliman age poslanik turaki na parizkom dvoru. Ljeta 1672. videla se je već ondi prva kavana Armenca Paskaia a za par ljet odprl je Prokope Siciljanec svoju, koja se je do vu naše dneve zaćuvala.

Ljeta 1652 dopeljal je vu London tergovec Edvards grĕku robinjicu, ĕiji je muž, Bovman, za kratko vĕrme bil prvi kavanar vu Englezkoj I njegova kavana još denes stoji. Ljeta 1666. stvorila se kavana vu Amsterdamu vu Švedsku ju došla kava ljeta 1700. i vu jednom kraju zbetežali su ljudi od prekomernoga vzivanja kave.

Vu Njemaĕku (Prajzku) došla je već 1670, ali prvu kavanu vidimo vu Beću stopam 1683 ljeta. Ovdj za obsade beĕke polak Kolsicki otel je Turkom jedno vĕrĕće kave i za tu svoju kurazu dobil je dopušćenje, da more odprĕti kavanu. — Vu Berlinu su odprli stopram ljeta 1721. prvu kavanu. Vu Prajzkoj smeli su samom ve-

Z A B A V A.

Lieĕnik i svećenik.

Dupuytren., glasoviti francoski lieĕnik i operateur u svoje vĕrieme bil je bezvĕriac t. j. nije Boga vĕroval. Niekog dana dojde k njemu siromasĕki plebanus iz one okolice. Ćoviek, koj je svojim mirnim i ĕednim ponašanjem na lieĕna ka stanoviti utisak naćinil. Plebanus je bil bolestan, a imal je rak na vratu. Dupuytren ga pregleda onak na brzu ruku i onda samo po svojoj navadi otresito veli: „Ovde valda neima pomoći — na tom ĕete morati umrieti!“

„To sam si i sam mielil!“ — odgovori plebanus mirno. — „Ja sam sim samo za, to došel, jer su me moji farniki na to silili.“. Stimu rieĕmi preda lieĕniku za pregledanje pet frankah (od prilikz 2 for.) te reĕe: „Oprostite gospodine, da vam više nemogu dati, jer sam na slaboj fari i veliki siromak.“

Ov mirni vaćin, kojim plebanus svoju nezolju trpel, se je Dupuytrenu na toliko dopal, da je plebanuća, koj je sad kanil oditi, natrag pozval te mu rekal: „Ako se hoćete operaciji podvrĕti, tak dojdite sutra u moj špital, ja bum pripravnan, mozbit bi se još kaj dalo ućniti.“

„To je moja dušnost“ — odgovori svećenik. — „Sve pokušati, kaj bi moje zdravje moglo povratiti. Ja bum došel.“

Drugi dan je izbilja i došel, a doktor ga je operiral. Za ono vĕrieme još nije bila navada uspavati ljude, za da toliku bol pri rezanju nećute, te je tak plebanus pri potpunol svĕsti junatkom odvahnostjum trpel sve rezanje na sebi. Siromak, niti nije jedan „jaj“ izpustil. Bilo je to krvavo i teško dieo, ali operacia je srećno pošla za rukom.

Dupuytren je sada svaki dan bil kod postelje boleštnika, te gledal, da je plebanusu sva polakšica bila pružana. Rana je sve malo po malo cielela, dok je napokon i posve zacielila i plebanus iz špitala zdrav otišel.

Jednu godinu kasnije dojde opet plebanus k lieĕniku te mu donese kosaricu najljepših krušakah i jabukah. I ovak je svake godine isti dan dehadjal k Dupuytrenu i svaki krat mu izabrano voće iz svog vrta donasal.

Medjutim je došlo vĕrieme, da je i Dupuytren zbetežal. Bolesť je išla sve na gorje, dok je i sam opamil, da orde više pomoći neima i da sve, kaj je živo, jedan krat i umrieti mora. U tom stanju napisel Dupuytren plebanusu list, u kojem kratko samo ovo pisano stalo: „Lieĕnik treba plebanusa, dojdite!“

I plebanus je došel. Na vĕre dugo je bil šnjim u sobi zjedno, i kad je jedan krat

suznimi oći iz njegove sobe stupil, bil je Dupuytren mrtav — ali je krĕćanski umrl.

Šparanje ĕini ĕovieka treznim.

Pisano stoji: „Delavec, povdan vinu, nebude bogat.“ —

Izračunajte vi mužkarci, koliko pitje košta, pak ako nemrete do kraja zračunati, prosite vaše žene, nek vam pomognu. Ako samo dvie tri ĕaše vina popijete i gde koju cigaru k tomu spustite, već je kruna zbogom.

U sirotište niekog varošinca je umrl stanoviti ĕoviek, isti je bil 77 godinah star. On nikada nije bil pijanec, a ipak zato je danomice na piti i pušenje 30 krajcarah izdal. Sad nek svaki računa, koliko bi taj ĕoviek počamsi od svojeg sedamnaestog lieta, anda u vĕriemenu od 60 godinah bil mogel prisparati, te se bude naćudil nad šumom, ako bu za interesi računal. Ja sam zračunal, računajte sad vi! . . .

Kak pak pri onem stoji, koj puno pije te hodi od krĕme do krĕme, koj na vure dugo u krĕmi sedi? Koliko bi on mogel prisparati? Ima njih koji ovak piju: U jutro za 20 krajcari šljivovice. Poslie za 10 krajcari vina. Okolo 10 ure ili opet za 10 krajcari fertal vina, ili za 20 krajcari dvie kupice

likaši i redovnici peći kavu, ostali je narod plaćal porez (štibru) od toga.

Kava je imala povsud neprijateljke. Najprvije stali su proti njoj vladari a onda su zdigli silnu graju doktori. Ali poleg vsega toga razširila se je kava silnom hitri- nom po celom svetu. Ona je predrla v najnikše fele naroda i vudrila je (vrst koren, koga nebudu niti vėkovi spuknili.

Čovėk nebi niti veruval, kuliko se kave na ljetu troši. Najviše troši Hollandia; ovdı odpada na vsaku glavu 7-20 kilograma; zatim dohadja Belgija sa 4.34. klgr; Englezka treba za vsakoga stanovnika 0.44 klgr, ar je ondi više teh vu navadi. Naj- menje troši Ruska: 0.40. Na jedno ljetu potroši se kave 725. milijuna kilogramov.

Najviše producira Brazilija: do 300 milijuna kilograma. Onda dohadja Java i Sumatra pak Venezuela. Najmenje izvozi Natal: 6000 kilograma.

Kava postala je ljubimce vsih. I staro i mlado i mu ko i žensko nemre se je ost- viti. Im kaj bi poštele naše žene, kad se nebi poleg šalice kave mogle vezda pri jednoj, vezda pri drugoj prijateljici zėstatı? One prez kave nemreju živetı, one ju rajši imaju kak vse drugo. — Gdo zna, Kak kava deluje, nebudu se čudil, zakaj se že- nam vu takvih prilikah jezik tak lahko obraća, zakaj im miseli tak lahko tečeju, zakaj su poleg kave tak „razgovorne“!

Priredil:
Glad Ferencz.

Pravi put k blaženosti.

Komaj da je sedam ljet, kak su se u Peštanskoj varmegiji osnovala prve zadruga, te denes ne samo u varmegiji, nego i u više drugih mēstih su se ove umnožile te njim blagoslov uzastupce raste. Puk se oće osloboditi od liharstva? Zadruga je sa fal pe- nezniimi interesi odupe, to pokazuju vre mnogobrojnih obćinah primeri, da udruženje koliko sigurno bkorjenjuje liharstvo. Zemlju si oće kupiti? Sadañska zadruga pokazuje, da je i to jako dobro moći ućin ti sa dru-

ženjem. Fališe oće kupiti kaj joj je potrebno, bolje oće prodati? Na sva ova su vre naše zadruga u Magjarskoj. I izseljenje već pre- staje u onih Gornjih Magjarskih varmegijah gde su zadrugi mesta zauzele.

Samo je proćitati potrebno one broje, s kojima se obraćunavaju svakoga ljeta, nam- bademo mogli razmeti, zakaj je udruženje tak blagoslovljenog utćeaja za zemaljski puk. Postavim u obćini Dunaveće ima zadruga već 830 članah, koji su do konca ljeta nutri 39.889 frti, ili za par godin su toliko pri- sparali, te su na posudbu dobili od zadruga 192.909 frti, dobitka su na dalje dobili lani 3.180 frti, tak su s penezi prišparanimi u nutri ulocenimi 6 pustotina dobili van, te su ipak za pričuvanje nabrali dosad 2.224 frta.

Sad si neka gdogod predstavi, koliko to potekne u jednoj obćini, ako joj 830 člana poprilihi jeden fertalj milionah forinti med sobom obraća: Koli tegobnu lihvarsku po- sudbu je s ovim moguće na fal preokrenuti, koliko bolje rogote marhe, sijatje zrnje, uz- državanje gospodarstva živopribavitı, s rććujm na kolike more okrenuti stim siromak čovek na svojoj sudbini!

Onaj siromasniji čovek, s kojim varoška sparkasa ili drugi penezi zavod neće se pravo niti spominati, koji je samo na lihvu mogel pene- ze izhoditi si ako je u obće dobil, ali na takvu lihvu, — sami znamo slućaje — da je na jeden forint na tjedan 10 krajcarah interesa platil, ili na deset forinti deset tešaka ili jedna drvenka pšenice bila interes na jednu godinu.

Da nebi gdogod rekel, da kaj takvoga samo u dobrostojećih obćinah Peštanske var- megije more dogoditi, gde je gusteše prodajna kupovna, ovo u Ungakoj varmegiji, u ovoj mrašo zemljićnoj, po lihvari izćecaneji, te sa žganićne pijance skoro na rubu prepad- nosti stoiećoj, gde niti stanovništvo ne je tak naućno, gdo zna kak živetı Veliko-Kapoška krajna Verejona zadruga vre ima 426 čla- nah, koji su si 15.356 frti prišparali, po kojoj su 6 i polstotina dobili od zadruga, te je zadruga samo lani okrenula med njimi 53.142 forinta.

S radosćujm moremo reći, da bi na tucete mogli iznesti peđdah iz lastovite nam ljubljene domovine, na koliko su napredovale pojedine

obćine u kratkih par godinah sa udruživa- njem. Igda ovakvi primeri pred nami stoje, na zemlji naše domovine rodjene živi prim- ri, gda vidimo, da zajedinstvo — udruženje i u najmrašovijoj zemlji med najsiromasnijim puk- kom, kak lėpim plodom rodi, nemoramo li sa žalostujm pomisliti, kak bi začudujee čine videli onda, da bi ondē u plodnom Alfeldu, gde je toliko prilike za zaslug, kak nigde drugde u orsagu, da ondē puk nebi putare nasledoval, negda bi se na mirni napredak udružil?

Pa su i ove zadruga brez iznimke zmed puka se podigavši s vlastite krvi mući stvo- rili, takvi, u koje je moći vėru polagati većinom svetjeniki, učitelji. Te peneze zadruga same si rukovodiju, rukovodiju je pukom izabrani, oni, koji med njimi živiju, koji znjimi skupa delaju, trpju i truduju se. Gdo stoji, kaj je na putu tomu, da bi puk nasledoval ove vodje, koji negovore velikim glasom, ne iz- prazniimi nigdar po nikim se nemogući izpu- ućiti obećanji, nego sami s delom, s peđdom prednja oći vodiju svoje ljudstvo putem usrećenja.

Koji je uzrok, da Alfeldski puk se ne povadja za onimi, nego za velikog glasa ko- lomposi, koji mnogi obećavaju, ali nićesa neiz- pune, koji, kak i peđda kaža, nevede k usrećenju, u nje verujuee, nego pred oružje, grozeći ogenj, ubljajuće bodeže, sablje i tiprajuće konje.

Bormeš kak god bi premišljavali na sra- motu, si moramo prizrati, da drugoga zroka nenabadjamo, nego tog, da nam narod ne još dosta prosvětlijen, glede toga, koji su mu pravi prijatelji, da nezna, kak je i drugi put k usrećenju, k oslobodjenju iz teškoćah iz siromaštva, kak je nasilje.

Jedino nad vodji puka stoji anda, da si ljudstvo prosvetliju, da ga na on put privedu, gde državu moć nenajdu nazaprot s oru- djem, nego poleg sebe i nad tim bđijuću, da budu plod svojih trudah mirno mogli uživatı, đapaće podpomagajuće je u poslovihnjim. Vodje terši odgovornost pred Bogom i pred ljudmi.

Nad prijatelji puka stoji anda jedino, da si pomognu na dostojni način. Navlastito pako gospoda svetjeniki neka glediju, kam vodi ćim ljudstvo, ako ispustiju vodstvo iz rukah.

pive. Ob poldan za 10 ili 20 krajcari vina. Poslie podne sa južinu opet za 10 krajcari vina. A na zadnje u večer za 30 krajcari vina, ktomu ćez cieti dan samo za 10 kraj- cari cigarah. — Ljudi računajte!!!

Dakako, tko bi hotel šparati, bi moral triezen ostati, dielatni dan, najme pak pol dielom nikada, niti na pet minut u krėmu pogledati tobog: em fertal nije Bog zna kaj. Ono: ob 10-i vuri pred poldan i ono: ob 4-i uri poslie poldan po fertal a negda i dva fertala, posve se odućiti, jer ovo dvoje je već mnogim propast bila: On nebi smel ni- kada više piti, već uvijek malo i to samo pod obrokom. — Na ov način ćini šparanje čovieka treznim te je, najbolje sredstvo proti pijanstvu.

Žena niekog pijanca došla je jednoē u krėmu, u kojoj je ujezin muž još od jutra sedel, te mu je o poldan donesla jednu zdelu drugom pokritu i rekla: „Buduo da neimaš vremena domov dojtı k-obedu, donesla sam ti ga sim.“ I stim metne zdelu na stol te otide. Muž jedno malo zabezeknut, s-onim prisiljenim smiehom tobog pozove odmah svoje okolo stojeeće i sedeće supijance, da znijim obednju, ali kad odkrije zdelu, najde u falaćec papira, na kojim je stalo pisano: „Dobar tek ti Bog daj! Isto jelo i tvoja familija doma ima.“ A zdelu je bila prazna.

Jeli to nije primer za one, koji ne- šparaju?

Nieki majstor se je ćnavil uvėk okolo desete ure prije podne malo ođiti u krėmu i tam niešto jesti i holbu vina piti. Na skoro je prestal dielatı te je bil više u krėmi nego doma, a detiće su samo delati. Kad mu na jedan krat dojde knjižica e pijanstvu u ruke, koja je počela sa izrekom: „Pijanec! Kuliko grošev ti svaki dan hićeš u ćasu?“ I on je pričel računati, te mu je pri tom i vruće postalo. On si preduzme više nepijanćuvati i za deset godinah je imal svoju vlastitu kućicu. A kad je goder posle videl koga gde pijajuće, znal mu je uvijek doviknuti: „Pijanec! Ko- liko grošev hićeš danomice u ćasu?“ —

To je živa istina.

Kućiš Ivan gospodina Pellesa je zbe- tozal, ali milostive gospodićne keci bi se bile radi jedno malo na ćastuju odpelati. Kućiš je bolestan, tko je bu vozil? — Poslie dušeg premislavanja se zmisle na volara Jošku, koj je gnoja izvažal i drva dovažal. Elm i on vozi, tak sigurno zna i kućirati -- vožnja je vožnja, jeli sad velikimi koli ili kočijam. Zovu anda Joška te ga pitaju, jeli bi se ufal vožnju s kočijum na se vzeti. Joška

odgovori, da je to njemu sve jedno, vole pod tarnimi koli, ili konje pod kočijum tierati. On oboje razme.

Odmah si je moral Ivanovoga kaputa obleći, konje pod kočiju zapregauti i na bok seeti. Gospodićne veselo poskaću u kočiju, Joška potira i kočija znikne iz dvorića.

Spočetka je sveo dobro išlo, konji su velisim kasom kasali a kočija je za njimi tak liepo išla, da liepše nemre biti. Na jedan krat se je moralo zaokrenuti u drugu ulicu i jer su konji naglo bježali, a kočija to naglo zaokretanje niti za ves aviet nije mogla pre- goreti, pričela je najprije po trih kotaćih, zatim po samo po dvah za konji s koturati, a konaćno si je legla kak je duga i siroka na cestu, a gospodićna skupa šojom.

Sad su pričele Joška spotati i njegovu nespretnost mu predbarivati. Ali jer se druga nikakova nesreća nije dogodilo, odgovori im on posve mirno: „Ja sam samo zadovoljan, da sam vas prehitil, vi već same splazite natrag u u taj kuruznjak; ali da mi se ta nesreća onda dogodilo, kad sam ove dane svaki trat klaster drv vozil, bilo bi za me puno nepovolnije, jer bi moral sam opet nametati.

Em. Kollay.

Mogu se opametiti na Alföldski peljaj, gdje tak zvani socijalistički vodje visoko oglašuju, da neima Boga, neima blaženstva posle smrti. Tak mislim, nije mi potrebno odširnije tumačiti, njim, kakvo je tomu konec.

Orsačko gospodarsko društvo oće još ljetos ustrojiti tečaj na ućanja za one, koji se žele uputiti, kak se imaju zadržuge ustrojiti i voditi. Nadamo se, da budemo se one zestali na guštom, s muži vērskimi i s-drugimi naravskimi vodji puka. M.

KAJ JE NOVOGA ?

Soldacki red Marije Terezije

Najvišeća odlika vu našoj monarkiji, koju mogu samo za osobita vojnička djela i pred neprijateljem dokazanu kurežnost dobiti oficiri, opal je vezda smrtjom nadvojvode Alberchta samo na 16 kotrigov. Jedini komandeur reda vezda je fzm. Kuhn (1866), koji je takaj i kancelar. Vitezi su: od ljeta 1848 - 50: gen. konj. knez Monteuono, gen. konj. grof Steruberg, gen. konj. grof Nostitz, Rieneck i major Scherpon; od 1859 - 1860: fzm. vojvoda Vilim Württemberg, fzm. Catty, gen. konj. Appel, fzm. Fejérváry; od 1866: gen. konj. Piret' podmaršal barun Pielsticher, gen. konj. Bechtolsheim, gm. barun Wagner, admiral Sterneck i general major Montluisant; od 1879 podmaršal Pittel.

Zvu ovih ima red još i tri inozemna viteza: grofa Casertu od 1861., vojvodu Cumberland i saskog kralja od 1866.

Vu aktivnoj vojnoj službi nahadjaju se samo četiri viteza ovog reda, i to: barun Appel, barun Fejérváry, barun Sterneck i barun Bechtolsheim.

Velik dijamant prikazan papi.

Novine „Gaulois“ javljaju, da je rimski otec papa Leo dobil na dar veliki dijamant od 971 karata; koj je najden vu Afriki. Taj dijamant ceniju na pet milijuna piastra — vu našem penezu pol milijuna forinti.

Ćudak.

Iz Pariza pišuju: Vu Vienni je pred par danov vumrl osobiti ćudak 73 ljeta star. Pućamši od svojega 17. ljeta vodil je vu redu račun o svojim stroški za oprave i cigare. Od tud se vidi, da je: za 56 ljet nosil 85 hlać i 74 kaputov, za kaj je trošil 40.000 franaka, imel 200.000 rubađah vu vrdnosti od 1500 for. Vožaju vu omnibusu i tramvaju — vu fjakeru se nije nigdar vozil — stajala ga 1050 for. Neko je vrème ovaj ćudak pil pivo, pak 15 ljet popil 28 786 kriglecov. Cigarah je skupa popušil 628.713 komadov, anda vu jedno ljetu poprečno 11.211. Štomfah je potrošil samo 62 parov, ali vsaki par po 18 frankov.

Margaretski otok.

Iz Budimpešte javljaju: Nadvojvoda Jožef dal je znanje gradskom načelniku po svom ravnatelju imanjah, da odustaje od ponude, kojom je ponudil Margaretski otok gradu za 3 i pol milijuna forinti. Nadvojvoda očituje, da su ga jedino vodili kod ponude obziri na glavni grad, ali da neće praviti na njega nikakve presije. Gradsko zastupstvo, kak je poznato, odbilo je ponudu nadvojvodinu.

Sreća vu lutriji.

Pri vlecenju vu maloj lutriji vu Budimpešti nasmejala se prečestne sreće sreća

nekolikim peršonom. Slučajno je više osobih postav ilo vu više kolekturah broje 2, 3 i 8, pak neki burzijanec dobil 38.000 for., jedan doktor 16.000 for., jedan navučitelj mušike takaj ljevu svotu, a jedna siromašna žena 4000 for.

Svati pod ledom.

Iz Batonje pišu: Vu Tornyi, občini čanadske varmegije, dogodila se je velika nesreća. Selski svati hoteli su na sanih prejti črez zmrznjeni kanal réke Maroš, ali se je led prederl pod terhom, a sane, vu kojih su bili, sedeli zaručnik i zaručnica, prepale su vu vodu. Na krič z'slo se je ljudstvo na pomoć, ali nisu mogli nikaj pomoći. Zaručnicu su izvekle zdobljenu od ledenih krpah, a njezinu mater mrtvu. Vsi ostali svati su menje više ranjeni.

Ogenj vu magy. ministarstva financijah

Vu sgradi magjarskog ministra financijah vu Budimu porodil se je 27 februara vu jutro ogenj, kojega su ognjogasci za tri vure vgasili. Ogenj se je po svoj priliki od razžarene peći i to vu sobi računarskoga savjetnika Nyiraka vu drugoj kondignaciji. Bólte tretje kondignacije počele su pucati, pak su je morali podpréti. Vu sobi je izgo relo vse pohiživo i vnoغو svežnjah spisah. Izpod požarišća nahadja se glavna orsačka kasa, vu kojoj se čuva zlato za regulaciju valute, pak je nastala velika zmetlavina zaradi toga.

Originalni testament.

Vu Putneyu vu Englezkoj vumrla je nézdavnja 78 ljet stara frajlica Hatty Bloomer i ostavila do 500 006 forinti imétka. Njezin testament glasi: »Ja nisam ostala od svoje volje nezamužna (ledična); bila sam tri put zaručena i tri put su se izne verili neverni mužkarci. Stoga određujem da se intereš imetka vsako ljetu na dan moje smrti podeli pet ledičnim ženam, koje su navršile barem 40 ljetu, a moreju dokazati, da ih je zaručnik iznevéril.«

Samoubojstvo starca.

Iz Lemherga javljaju, da si je vu mestu Fekici blizu Kolomeje penzionirani 75 ljet star pučki učitelj Lopatinski na šbilja grozen način dokončal svoj život. Polejal se je ves s petroleumom i onda vužgal; našli su ga zevsema zgoretoga Razlog toj smrti, tomu samoubojstvu je veliko siromaštvo i dug-otra ni beteg.

Zahvala Nj. Veličanstva.

Njegovo Veličanstvo izdalo je 27. februara dva previšnja ručna pisma, i tojedno austrijskom ministru prezešu knezu Windischgraezju a drugo magjarskom ministru-prezešu barunu Bánffyju, kojimi se duboko ganuto zahvaljuje vsem svojim narodom na dokazih saućesća i ljubavi, izjavljenih povodom smrti nadvojvode Albrechta. Vu Beču je ovo previšnje ručno pismo bilo pribito po svih voglih.

Kneževski gosti vu Beču.

Povodom nazočnosti vnoغobrojnih kneževskih ličnosti pri spravedu nadvojvode Albrechta vu Beču, bil je vu carskom dvoru 26. februara ob šesti vuri na večer dvorski obed, komu su prisustvovali prajzki car Vilim, ruski knez Vladimir, vojvoda Emanuel od Aoste, princ Arnulf bavarski, princ

Gjuro saski, princ Fridrik Sachsen — meininški, nadvojvode Karlo Ljudevit Ferenc Ferdinand, Otto, Ferdinand, Franc Salvator i Jožef August, za tim nadvojvodkinje Marija Terezija, Marija Anuncijata i Marija Valerija

Februara 27. bil drugi gala-obed ob sedmi vuri na večer vu mramornoj palaći carskoga dvora vu Beču, komu su prisustvovali: car Vilim s pratnjom, bavarski princ Arnulf s pratnjom, španjolski maršal Martínez-Campos s pratnjom, više nadvojvodah i dvorski dostojanstvenikah.

Tečajem dane pohodil car i kralj Ferenc Jožef princa Fridrika od Sachsen-Meinigena i nasljednog velevojvodu Vilima od Luxemburga.

Po poldan pohodil je kralj nadvojvode Fridrika i Rainera ter vojvodkinju Mariju Tereziju vittemberšku, da im kondolira.

Prajzki cesar Vilim odputoval je ob osmi vuri na večer vu Berlin. Na banhof sprevodil ga je car i kralj Ferenc Jožef, ter se ondi žnjim serčeno zagrlil i oprostil.

Dvadeset minutah kesneše odputoval je sa zapadnog banhofa vu Monakov bavarski princ Arnulf, a ob devet vuri s južnog banhofa vojvoda Emanuel od Aoste vu Rim.

Ruski veliki knez Vladimir odputoval je 28. februara o poldan iz Beča vu Petrograd.

I ostali kneževski gosti već su vsi ostavili Beč, a i već na nadvojvodah krenula je vu svoja boravišća.

Februara 28. pred poldan dešlo je Njegovo Veličanstvo vu Beču audiencije ter primilo velik broj generalah i vsake fele drugih dostojanstvenikah

Kratke novosti.

Vu Beču, 28. februara. Car Vilim imenual je pred odlazkom cara i kralja Ferenc Jožeta general-feldmaršalom. Insign je — dva mala maršalska štapića nakinč nadmarakah — predane Njegovomu Veličanstvu.

Vu Zomboru je vumrl Mihajlović Mikloš kotrig magjarske velikaške hiže, d. ljeta 188 prezeš kr. table vu Budimpešti. Star je bil 84 ljet.

— Vu Italiji nije bilo od kak se lju i zmošljavaju tak oštre zime, kak je vezlanija. Vu Turinu bilo je 21. februara po noć 18 gradušov C' izdoh ledišta. Vu Rimu i dolnoj Italiji bilo 17 gradušov. Špitali su povsudi nadunjeni, pomor je velik.

— Vu Beču, 27. februara. Već je gotovo osnova za velike vojne vjébtje (manevre), koje se budu deržala, na jesen, meseca septembra. S našim kraljem došel bude i saski kralj vu Pečuh. Za manevrov budu se črez Dravu više mostov napravilo. Za manevri bude vadasija na jelene vu Béillyu.

Dobre žepne i šténe vure za fal cénu moći dobiti pri Pollak Bernatu vuraru vu Čakovcu (Pijac, Šparkassa). Pri njem sl uzimljeju vure takaj za popravek za fal cénu:

ODGOVORNI UREDNIK

MARGITAI JOZSEF

Glavni surednik

GLÁD FERENCZ

E rovat alatt közltekért sem alaki, sem tartalmi tekintetben nem vállal felelősséget a Szark.

Nyersselyem Bastruhákra való kelmét 8 frt 65 krtól 42 frt 75 krig egy teljes öltönyre — Tussors- és Shantungs Pongees valamint fekete, fehér és színes Henneberg selyem 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, kockázott, mintázott damasztot stb. — (mintegy 240 különböző minőség- és 2000 szín és mintázatban stb.) postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat küld postalordultával: Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Svájcba címzett levelekre 10 kros, levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

3

LOTTERIA

Buda 2-ga marcisa 1895.
24 15 79 35 90

Gabona árak. — Cena ztka

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	frt	kr.
Buza	Psenica	5.85	—
Zab	Zob	5.75	—
Rozs	Hrř	5	—
Kukoricza ó	Kuruza stari		
u)	novi	6 50	—
Árpa	Ječmen	5 25	—
Fehér bab u)	Grah beli	7.50	
Sárga „ „	„ zuti	6 50	
Vegyes „ „	„ zmesan	5.50	
Lenmag	Len	10.	—
Bükköny	Grahorka	6.	—

VASUTI MENETREND
CSÁKTORNYÁN.

Indul	Napszaka	Óra	Perc	Gyors- posta- és vegyes-vonat
Kanizsa felé	Reggel	4	39	gyorsv
	Délben	11	39	„
	Ejjel	10	07	postav.
Pragerhof felé	Reggel	5	52	vegyesv.
	Reggel	6	06	postav.
Zágráb felé	Délután	4	15	„
	Ejjel	1	17	gyorsv.
Varasdig	Reggel	6	50	vegyesv.
	Délután	4	20	„
Bobára	Este	10	17	„
	Délben	11	44	„
Egerszegre	Reggel	6	05	„
	Délután	4	28	„
Erköszk				
Kanizsa felől	Reggel	5	51	postav.
	Délután	4	01	„
	Ejjel	1	14	gyorsv.
Pragerhof felől	Este	9	32	vegyesv.
	Reggel	4	36	gyorsv.
Zágrábról	Délben	11	29	postav.
	Ejjel	9	56	„
Egerszegről	Reggel	4	22	vegyesv.
	Délután	3	50	„
Bobárról	Délután	11	17	„
	Este	9	30	„
Egerszegről	Délután	8	52	„
	Este	4	42	„

Hirdetmény.

Özv. Bettlheim Markoné nagy-kanizsai bej. czég. csődítömegéhez tartozó és a marburgi közraktárakban elhelyezett következő:

1) 3799. és 4091. tételek alatt elhelyezett körülbelül	15472 kgr. buza,
2) 4166. tételszám alatt elhelyezett körülbelül	3952 kgr. malata,
3) 3924. „ „ „ „ „ „	109299 kgr. 68 6 fajs. árpa,
4) 4000 „ „ „ „ „ „	192927 „ 70 5 „ „
5) 4023. „ „ „ „ „ „	150924 „ 70 „ „
6) 4133. „ „ „ „ „ „	223574 „ 68 6 „ „
7) 3955. „ „ „ „ „ „	18066 „ 63 5 „ „

ajánlati uton a következő feltételek mellett eladták.

1. A zárt írásbeli ajánlatok, melyek a 1—7 tételszám alatt felsorolt gabonanevekre összesen, — vagy egyes egész tételre külön-külön megtehető, folyó évi márczius hó 16-ának déli 12 órájáig Dr. Lőke Emil tömegdondnoknál Nagy-Kanizsán adandók be.

2. Az ajánlattevő tartozik az ajánlat átadásakor minden métermázsa után 50 kr. óvadékot a tömegdondnok kezébe letenni.

3. Az eladás tárgyát képező gabonanevek mintái a tömegdondnoknál, az eladandó árúk pedig a marburgi közraktárakban megtekinthetők, a csődítömeg azonban az árúk minősége ért és fajsúlyáért semminemű szavatosságot nem vállal.

4. Az árúkkal adatk a marburgi közraktáraknál levő fuvarlevelek is és pedig az 1. tétel alatti búzából 1 wagnonak feladási állomása N.-Kanizsa; — a 3. tétel alatti árpából 8 wagnonak feladási állomása Beleg, 2 wagnonak N.-Kanizsa, 1 wagnonak Komárom; a 4. tétel alatti árpából a feladási állomások 3 wagnonra Marczali, 1 wag. Jákó, 2 wag. Boglár, 1 w. Gelse, 4 w. Nagy-Kanizsa, 1 w. Zala-Egerszeg, 1 w. Szöptök, 6 w. Szent-Mihály, 1 w. Somogy-Szobb; az 5. tétel alatti 15 w. árpa feladási állomása Boglár; a 6. tétel alatti árpából a feladási állomások 4 wag. Sárosd 5 wag. N.-Kanizsa, 1 wag. Csurgó, 1 wag. Bakk, 2 wag. Sümeg, 5 wag. Csáktornya, 2 wag. Szent Ivan és 2 wag. Jákó, s végül a 7. tétel alatti árpából a feladási állomások 1 wagnonra Beleg, 1 wagnonra Böhönye.

5. Az ajánlat az ajánlattevőre tételenként külön-külön is, tehát egymástól függetlenül, feltétlenül kötelező; a csődítömeg azonban a legkedvezőbb ajánlat elfogadására sincs kötelezve, hanem szabad rendelkezési jogát fenntartja.

6. Vevő köteles a megvett árúkat a vételtől nyert értesítéstől számított legkésőbb 5 nap alatt a saját költségén a helyszínén átvenni olyképp, hogy a vételárból az eladott gabonaneveket a marburgi közraktáraknál terhelő összeget a közraktáraknak az ezen összeget meghaladó részt pedig a tömegdondnoknak fizeti ki.

7. Ha a vevő az előbbi pontban foglalt kötelezettségének eleget nem tesz, óvadékát elveszti és az árúk az ő rovására és költségén újból eladatk.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1895. márczius 5-én.

690 1—1

Dr. Lőke Emil s. k. tömegdondnok.

Ajándéktárgyak nagy választékban.

POLLÁK BERNÁT

órás és ékszerész Csáktornyan,
Főter, az új takarékpénztári épületben.

Ajánlja dusan felszerelt

SVÁJCZI ZSEBÓRA-
arany-, ezüst- és chinai ezüst-áru
raktárát.

Ajándéktárgyak nagy választékban

olcsó árakért.

Minden e szakmába vágó javításokat jótállás mellett a leg-
olcsóbban, lelkiismeretesen és gyorsan eszközölöm.

Olcsó árak mellett.

F a l i i n g a ö r á k .

Legjobb szerkezeti svájci zsebrák.

A Richter-féle
TINGI-CAPSICI COMP.

A HOBGONY-PAIN-EXPELLER
A TINGI-CAPSICI COMP.

És az HOBGONY-PAIN-EXPELLER néven is ismert, igazán népszerű hárszer, most már 25 év óta legjobb fajtalmosított be-
dörzsolóeszköznek, fenyvesen bebizonyított készítménynek, országunkban nagy elterjedést és biztos használatot
velekedésben minden oldalról oly elismertésként talált, hogy minden betegnek joggal ajánlható.

Kímésítő állást a fajtalmosított be-
dörzsolóeszközök között általában
máson megartotta, különféle felújítás és utazatok dacára; ez bizonyítja a legjobb bizonyíték arra nézve, hogy a közönség igen jól meg tudja különböztetni a jót a rossztól.

Hogy értékelni utazatot ne kapjunk, bevételek alkalmával vé-
gyünk, a város horgonyra figyelendő és minden ügy ezen jegy nélkül, mint nem valódi visszatartandó. A gyógyszerárakban kap-
ható 40 Kr., 70 Kr. vagy 1 Ft. 20 Kr. árban üvegekben; Buda-
pesten **Tördi József** gyógyszeresnél.

Richter-féle gyár Radostadtban, Thuringiában.

Magyar,
német, francia és angol
képekkel ékített
MUNKÁK.
Közzé- aczél s réznyomatu
disz művek.
Magyar, német, francia
és angol
REMEKIRÓK MŰVEI.

Az irodalom bármely ágában s bármely nyelven megjelent
kötött és kötetlen könyveknek legdúsabban fölszerelt
raktára.

Bármely szerző által írott, bárhol megjelent és hirdetett
könyveknek leggyorsabb és árfélemelés nélküli megszer-
zéséről gondoskodunk.

Az irodalmi termékeket illetőleg a legszivesebb készséggel
nyújtatik fölvilágítás.

Utazási kézikönyvek,
atlaszok,
földabroszok, tervrajzok,
föld és eggyömbök.

Ima- és ájtatossági
könyvek
egyszerűen és legkésebben
kötve a leggazdagabb választékban.

Mintakönyvek s rajzok
NŐI MUNKÁKHOZ

A „MURAKÖZ” társadalmi hetilap kiadóhivatala.

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

KÖNYV-, MŰ-, ZENEMŰKERESKEDÉSE
KÖNYVKIADÓHIVATALA, PAPIR-, IRÓ- és RAJZESZKÖZÖK RAKTÁRA, KÖNYVNYOMDÁJA és KÖNYVKÖTESZETE
Csáktornyan.

Alapított 1850. évben.

Szótárak.
IFJUSÁGI IRATOK, KÉPESKÖNYVEK
minden kor és nem számára,
minden nyelven, a legdúsabb vá-
lasztékban.
ISKOLAI és OKTATÁSI
könyvek
minden nyelven.
Népies naptárak,
ALMANACHOK,
zsebkönyvek.

Az összes irodalom termékei a könyvkereskedés rak-
tárában megtekintés végett készen állanak s kivá-
natra, gondosabb megvizsgálás végett legnagyobb kész-
séggel küldetnek mind helybe, mind vidékre.
Vidékről érkező megbízások kellő készséggel és gyor-
sasággal teljesítetnek.
Irodalmi közlönyök és jelentések ingyen szolgáltatnak
ki a könyvkereskedés által.

SZAKÁCSKÖNYVEK.
Előfizetés elfogadtatik :
minden bel- és külföldi
folyóiratok, napi
és
DIVATLAPOKRA
a szállítás mind helyben,
mind vidékre a leggyor-
sabbán eszközöltetik.

Megyenk tanintézetekben használandó tankönyvek folyton raktáron vannak.

Nyomatott Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvnyomdájában Csáktornyan.